

ОПШТА УПУТСТВА ЗА ПРИПРЕМУ ИЗВЕШТАЈА О САМОВРЕДНОВАЊУ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Извештај о самовредновању, заједно са изјавом органа пословођења и представника студената, као и Захтевом за спољашњу проверу испуњавања обавеза у погледу квалитета.....**захтев преузети овде**....., самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, подноси КАПК **до 28. фебруара** исте године у којој се врши провера испуњавања обавеза високошколске установе у погледу квалитета, а према годишњем плану послова који доноси КАПК.

Законом прописани услови

Обезбеђивање квалитета високошколске установе (Члан 15.)

Самовредновање (Члан 17.)

1. Самовредновање се спроводи на начин и по поступку прописаним општим актом високошколске установе.
2. Самовредновање самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу се спровди у интервалима од највише три године.
3. Високошколска установа спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.
4. У поступку самовредновања разматра се и оцена студената.
5. На захтев Комисије, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета.
6. Комисија обавља проверу испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом према годишњем плану послова, по посебном налогу Националног савета, на захтев самосталне високошколске установе или министра.
7. Извештај о самовредновању заједно са Захтевом за спољашњу проверу испуњавања обавеза у погледу квалитета, самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, подноси Комисији за акредитацију и проверу квалитета Р Србије.
8. Комисија доставља извештај о извршеној провери испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном

саставу у вези са квалитетом Националном савету, министру и самосталној високошколској установи.

9. Самостална високошколска установа може у року од 15 дана од дана достављања извештаја о извршеној провери доставити Националном савету примедбе на извештај.
10. Национални савет извештај Комисије прослеђује Конференцији универзитета и Студентској конференцији универзитета, односно Конференцији академија струковних студија и Студентској конференцији академија струковних студија
11. Национални савет утврђује оцену испуњености обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом, на основу извештаја КАПК, и доставља је самосталној високошколској установи и министру.
12. Резултати провере испуњености обавезе самосталне високошколске установе у вези са квалитетом објављују се, у складу са актом Националног савета.

Резултати провере испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у погледу квалитета су значајна основа КАПК у процесу поновне акредитације високошколске институције и студијских програма.

Извештај о самовредновању треба да буде структуриран у складу са стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа (стандарди 1-14). Потребно је да у извештају у оквиру сваког стандарда буду посебно обрађени следећи аспекти:

- Опис тренутне ситуације;
- Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања;
- Анализа слабости и повољних елемената;
- Предлози за побољшање и планиране мере;

Анализа слабости и повољних елемената треба да буде обављена у складу са следећим категоријама процене, методом SWOT анализе:

S – (Strenght) : предности

W – (Weakness) : слабости

O – (Opportunities): могућности

T – (Threats): опасности

Квантификација процене претходних категорија за сваки стандард треба да буде дефинисана на следећи начин:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

- Стандард 1:** Стратегија обезбеђења квалитета
Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
Стандард 4: Квалитет студијског програма
Стандард 5: Квалитет наставног процеса
Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
Стандард 8: Квалитет студената
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
Стандард 11: Квалитет простора и опреме
Стандард 12: Финансирање
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.
Упутства за примену стандарда 1: 4.1 Стратегија обезбеђења квалитета садржи: - одређење високошколске установе да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма; - мере за обезбеђење квалитета; - субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ненаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку; - области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања); - одређење за изградњу организационе културе квалитета; - повезаност образовне, научноистраживачке, уметничке и стручне делатности. 1.2 Стратегију обезбеђења квалитета доноси орган управљања високошколске установе на предлог органа пословођења. 1.3 Високошколска установа објављује стратегију обезбеђења квалитета и промовише је, како у самој установи, тако и у јавности.

1.4 Високошколска установа периодично преиспитује и унапређује стратегију обезбеђења квалитета.

Упутство за припрему документације за стандард 1:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 1

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Политика осигурања квалитета треба да одражава мисију и вредности одговарајуће институције, и да буде уско повезана са релевантним плановима и активностима високошколске установе у смислу стратешког менаџмента. Установа анализира и процењује тренутну ситуацију с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања. Наводи се датум када је орган управљања високошколске установе донео стратегију обезбеђења квалитета и доказује да је тај документ доступан јавности. Установа прилаже акциони план за спровођење стратегије као и документацију о његовом усвајању. Установа јасно наводи мерљиве циљеве у погледу контроле реализације акционог плана за различите активности и нивое осигурања квалитета унутар високошколске установе. Процедуре би требало да подразумевају могућност анализе и разраде суштине мисије и планова, као и одговарајуће ресурсе који би подржали спровођење циљева у дугорочном периоду. Установа треба да документује да на основу претходних резултата самовредновања и резултата анкета које су добијене у одређеном временском интервалу, континуирано ради на допуњавању и унапређивању акционих планова.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- одређење високошколске установе за унапређење квалитета и изградњу организационе културе квалитета
- мере за обезбеђење квалитета
- субјекте обезбеђења квалитета
- области обезбеђења квалитета
- повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу урађене SWOT анализе наводи се предлог мера и активности за унапређење квалитета, као и доказ да је предлог усвојен од стране органа управљања високошколске установе

д) Показатељи и прилози за стандард 1

- Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета
- Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета
- Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било).

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.
Упутства за примену стандарда 2: 2.1 Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада високошколске установе. 2.2 Поступци за обезбеђење квалитета се утврђују посебно за сваку област обезбеђења квалитета и њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета те установе. 2.3 Стандарде и поступке за обезбеђење квалитета доноси стручни орган високошколске установе на предлог комисије за обезбеђење квалитета. 2.4 Високошколска установа је обавезна да стандарде и поступак за обезбеђење квалитета учини доступним наставницима, студентима и јавности. 2.5 Високошколска установа периодично преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета.
Упутство за припрему документације за стандард 2: <u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 2</u> а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2 Установа наводи документ којим су постављени стандарди квалитета и утврђене надлежности појединих субјеката у систему мера обезбеђења квалитета као и поступке за обезбеђење квалитета рада високошколске установе. б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената: -стандарде за унапређење квалитета институције -стандарде за унапређење квалитета студијских програма -поступке обезбеђења квалитета ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2
д) Показатељи и прилози за стандард 2 – Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе – Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета – Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.
Упутства за примену стандарда 3: 3.1 Високошколска установа статутом утврђује послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и комисије за обезбеђење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета. 3.2 Високошколска установа посебним мерама обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступка и културе обезбеђења квалитета. 3.3 Високошколска установа формира комисију за обезбеђење квалитета из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената.
Упутство за припрему документације за стандард 2: <u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 3</u> а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3 Високошколска установа пружа доказе да има и примењује систем осигурања квалитета и да обезбеђује критички осврт на циљеве, адекватно обликовање процеса и активности везаних за квалитет, као и одлучивање на транспарентан начин. Високошколска установа описује начин редовног прикупљања и евалуирања података који се односе на квалитет. Детаљно се описује начин на који су усвојени извештаји о спровођењу стратегије и анализи стандарда за обезбеђење квалитета. Реално се процењује у којој мери су резултати анкека инкорпорирани у мере које се предузимају за унапређење квалитета. Високошколска установа документује да су процеси одлучивања, компетенције и одговорности органа управљања, органа пословођења, надлежности стручних органа, наставника и сарадника као и надлежности студената јасно дефинисани, саопштавани и имплементирани. Установа треба да покаже да организациона структура и процедура система обезбеђења квалитета обезбеђују да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмом укључени и наставници и студенти. б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената: - постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета -надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета -надлежности органа пословођења -надлежности стручних органа -надлежности наставника и сарадника -надлежности студената -организација и функционисање система обезбеђења квалитета -доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3
д) Показатељи и прилози за стандард 3 – Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на

високошколској институцији (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи) – Прилог 3.2. Спроведене анкете – Прилог 3.3 Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

Стандард 4: Квалитет студијског програма Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.
Упутства за примену стандарда 4: 4.1 Високошколска установа редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује: - циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима - високошколске установе; - структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно-апликативних дисциплина; - радно оптерећење студената мерено ЕСПБ; - исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања. 4.2 Високошколска установа има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија. 4.3 Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма. 4.4 Високошколска установа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. 4.5 Високошколска установа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. 4.6 Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе. 4.7 Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни на увид јавности, нарочито у електронској форми, и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.
Упутство за припрему документације за стандард 4: <u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 4</u> а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4 Установа наводи све студијске програме свих нивоа које је акредитовала као и број студената за који је сваки студијски програм одобрен. Такође, прилаже и одлуке о

акредитацији.

1. Високошколска институција описује механизме праћења квалитета студијских програма (нпр. формално правна процедура за одобравање програма, процедуре за праћење успешности програма и утврђену одговорност за њихово унапређење, редовна и периодична евалуација програма)
2. Високошколска установа описује исходе образовања у оквиру акредитованих студијских програма које изводи, засноване на исходима учења
3. Установа документује да је обезбедила да су исходи учења базирани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.
4. Високошколска установа описује начин на који је успоставила склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања. Описује методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Високошколска установа документује и описује на који начин исходи учења опредељују садржај наставног програма и његову организацију, наставне методе и стратегије, предложене курсеве и поступке за проверу знања и оцењивање.
5. Установа прилаже табелу мапирања предмета као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.
6. Прилажу се процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења. Високошколска установа описује стратегију и коришћене методе којима проверава постизање исхода учења за сваки студијски програм. Установа процењује у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења.
7. На конкретном примеру једног предмета или модула акредитованог студијског програма из сваке области одговарајућег научног поља, установа описују све активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, на обавезној стручној пракси, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања.), кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет/модул.
8. Високошколска установа документује да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената.
9. Установа описује методу егзактног мерења, не процене, оптерећења студената за сваки ЕСПБ бод, чиме документује да је додела бодова деловима програма заснована на оптерећењу студената неопходном за постизање исхода учења у формалном смислу. Установа прилаже, уколико располаже таквим подацима, резултате анкете добијене од студената у поступку редовног мониторинга оптерећења. Такође, високошколска установа даје на увид предлог мера и активности које је преузела би се смањила стопа неуспешности на испитима и усагласило радно оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова.
10. Високошколска установа показује да се унапређивање и континуирано осавремењивање постојећих студијских програма заснива на развоју науке и новим захтевима који се постављају пред дати образовни профил.
11. Пружају се докази да су наставници и студенти упознати су са дефинисаним захтевима које дипломски рад (теза) треба да испуни, посебно у погледу

академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања.

12. Високошколска институција треба да документује на који начин остаје у вези са својим дипломцима. Процењује се релевантност програма за тржиште рада (локално, државно, међународно), као и постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења
- методе наставе оријентисане на учењу исхода учења
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења.
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења
- међусобну усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања
- способност функционалне интеграције знања и вештина
- поступке праћења квалитета студијских програма
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама
- континуирано освремењивање студијских програма
- доступност информација о дипломском раду и стручној пракси
- доступност информација о студијским програмима и исходима учења

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

д) Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2008/09; 2009/10 и 2010/11

Табела 4.2. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма

Прилог 4.1. Одлуке о акредитацији студијских програма

Прилог 4.2. Проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској 2008/09; 2009/10 и 2010/11 години у оквиру акредитованих студијских програма

Прилог 4.3 Просечно трајање студија у школској 2008/09; 2009/10 и 2010/11 години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период

Прилог 4.4. Стопа одустајања студената од даљег студирања

Прилог 4.5. Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за сваки студијски програм

Прилог 4.6. Спроведене анкете студената

Прилог 4.7. Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске институције

Прилог 4.8. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

Прилог 4.9. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Упутства за примену стандарда 5:

- 5.1 Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима.
- 5.2 План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.
- 5.3 Настава на високошколским установама је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.
- 5.4 Високошколска установа обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада који укључује:
 - основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;
 - циљеве предмета;
 - садржај и структуру предмета;
 - план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);
 - начин оцењивања на предмету;
 - уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
 - податке о наставницима и сарадницима на предмету.
- 5.5 Високошколска установа систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима и предузима корективне мере уколико дође до одступања.
- 5.6 Високошколска установа систематски прати, оцењује квалитет наставе на појединачним предметима и предузима корективне мере за његово унапређење. Установа упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или **не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.**

Упутство за припрему документације за стандард 5:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 5

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

1. Високошколска институција документује да садржај курикулума као и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и исхода учења.
2. Установа анализира на примеру једног студијског програма да је пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти и др.) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму, балансирана с обзиром на исходе учења.
3. Установа документује, у оквиру годишњег извештаја о раду тела одговорног за унутрашње осигурање квалитета, или на други начин, да подстиче стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске институције, као и стицање стручних компетенција.
4. Високошколска институција документује процедуру која обезбеђује доступност и реализацију плана рада на предметима, као и регуларност распореда наставе. Описују се усвојене процедуре и мере које установа доноси у случају неиспуњавања овог стандарда.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- компетентност наставника и сарадника
- доступност информација о терминима и плановима реализације наставе
- интерактивно учење студената у наставном процесу
- доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе
- избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења
- систематско праћење квалитета наставе и корективне мера

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

д) Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Упутства за примену стандарда 6:

- 6.1 Високошколска установа у своме раду остварује јединство образовног, научноистраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада.
- 6.2 Високошколска установа перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте.
- 6.3 Високошколска установа систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника.
- 6.4 Садржај и резултати научних, истраживачких, уметничких и стручних активности високошколске установе усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.
- 6.5 Знања до којих високошколска установа долази спровођењем одређених научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.
- 6.6 Високошколска установа подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада.
- 6.7 Високошколска установа обавља издавачку делатност у складу са својим могућностима.

Упутство за припрему документације за стандард 6:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 6

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

1. Високошколска установа анализира структуру и ресурсе за остваривање и организовање базичних, развојних и примењених истраживања, уметничког и стручног рада и показује да постојеће структуре за реализацију и организовање научноистраживачког, уметничког и стручног рада одговарају нормативима.
2. Установа треба да документује да је одређивање истраживачких стратегија и циљева у складу је са стратешком оријентацијом установе и националном стратегијом.
3. Установа наводи листу пројеката које финансира Министарство за науку и друге међународне организације а чији су руководиоци наставници стално запослени на високошколској институцији.
4. Установа прилаже и листу пројеката који обезбеђују трансфер технологије релевантним индустријама и пословним заједницама као и непрофитним организацијама.
5. Установа наводи појединачно ангажовање наставника и сарадника у оквиру научноистраживачких пројеката које финансира Министарство за науку
6. Високошколска установа пружа доказе да је обезбеђена интегрисаност истраживачких метода и резултата истраживања у наставне програме академских

и докторских студија.

7. Високошколска институција треба да документује да пружа подршку наставницима и сарадницима да повећају број и квалитет публикација у реномираним часописима са SCI индексацијом. Документује се систем за финансијску подршку „младим истраживачима“ из сопственог вишка прихода високошколске институције.
8. Установа потврђује примером да се за избор у звање наставника критеријуми који се односе на научноистраживачки, уметнички и стручни рад доследно примењују и да су у складу са препоруком Националног савета за високо образовање.
9. Установа документује да је избор и именовање наставника и ментора на студијским програмима докторских студија обављено у складу са тренутно важећим стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља.
10. Установа анализира и упоређује своје критеријуме који дефинишу избор наставника и избор ментора на докторским студијама са условима других високошколских установа из одговарајућег научног поља.
11. Високошколска установа треба да наведе доказе о интензивној међународној сарадњи

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- усаглашеност образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада
- перманентност научног истраживања и међународна сарадња
- праћење и оцењивање квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника
- усаглашеност садржаја научноистраживачког уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем земље и европским циљевима
- активно укључивање резултата истраживања у наставни процес
- подстицање наставника и сарадника на публикување резултата истраживања
- издавачка делатност
- брига о научноистраживачком подмлатку

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

д) Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1 Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни петогодишњи период

Табела 6.2. Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарство науке, чији су руководиоци наставници стално запослени на високошколској институцији.

Табела 6.3. Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих на високошколској институцији, учесника у међународним пројектима и пројектима које

финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2006-2010 и период 2011-2014

Табела 6.4. Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у уставови у претходној календарској години према критеријумима ресорног министарства за науку

Табела 6.5. Списак објављених докторских дисертација и огдоварајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2006-2011. год.

Прилог 6.1. Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених на пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Прилог 6.4. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи

Прилог 6.5. Листа опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Упутства за примену стандарда 7:

- 7.1 Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.
- 7.2 Високошколска установа се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
- 7.3 Високошколска установа систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
- 7.4 Високошколска установа спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања.
- 7.5 Високошколска установа обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.
- 7.6 Високошколска установа при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

7.7 Високошколска установа при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника.

Упутство за припрему документације за стандард 7:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 7

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Високошколска институција показује да је осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар. Институција врши редовну евалуацију своје политике и процедура везаних за запошљавање и избор наставног кадра. Редовно се врши праћење и евалуација квалитета и компетентности наставног кадра. Ово посебно важи за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра. Институција прилаже документацију која подржава ове захтеве. Установа документује да поседује програм развоја кадра, и да је обезбедила одговарајућа средства за те сврхе. Професионални развој кадра постиже се организовањем семинара по типу „едукација едукатора“. Институција документује да има план развоја хуманих ресурса за академско, техничко и административно особље, као и обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију. Подржава се комуникација између академског особља и релевантних професионалних удружења. Процеси именовања и избора у звања транспарентно су регулисани и документовани. Институција документује да има дефинисане критеријуме за избор наставног кадра.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника
- усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди
- вредновање педагошких способности
- вредновање истраживачких способности
- уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

д) Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1.Преглед броја наставника по звањима и статус наставника на високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом,

ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Број запослених наставника у односу на укупни број студената

Прилог 7.3. Програм развоја кадра и анализа потреба наставног кадра

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Упутства за примену стандарда 8:

- 8.1 Високошколска установа обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама.
- 8.2 При селекцији студената за упис, високошколска установа вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности, у складу са законом.
- 8.3 Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање) загарантовани су, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.
- 8.4 Високошколска установа развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе.
- 8.5 Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура.
- 8.6 Високошколска установа систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање.
- 8.7 Методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.
- 8.8 Високошколска установа обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту).
- 8.9 Високошколска установа систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.
- 8.10 Високошколска установа систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању.
- 8.11 Високошколска установа омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом.

Упутство за припрему документације за стандард 8:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 8

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Високошколска установа описује да примењује општу институционалну стратегију с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања, као и да поштује једнакост и равноправност студената по свим основама. Високошколска установа показује да су процедуре за пријем и оцењивање студената јасно дефинисане, јавно објављене и да се непрестано и доследно примењују у читавој институцији. Високошколска институција посебно документује и описује да су методе оцењивања тако конципиране да на одговарајући начин процењују исходе учења. Установа документује да су са пропозицијама оцењивања сви упознати на јасан и недвосмислен начин, као и да постоје механизми за процену и контролу процедура оцењивања. Инфраструктура за студенте (простор за рекреацију, клуб, студентска служба, библиотека, консултације и др.) испуњава захтеве који важе за високошколске институције. Документује се да је учешће студената у процени услова и организације студијских програма увек је обезбеђено. Високошколска установа показује да се студентске процене квалитета студијских програма раде систематично да се резултати процене користе у повећању квалитета наставе. Односи наставник/студент обезбеђују постизање образовних циљева.

Описују се усвојене процедуре и мере које установа доноси у случају сувише ниске пролазности по предметима, програмима, годинама као и у случају уочених неправилности у оцењивању.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- процедура пријема студената
- једнакост и равноправност студената укључујући и студенте са посебним потребама
- рад на планирању и развоју каријере студената
- доступност информација о студијама
- доступност процедура и критеријума оцењивања
- анализа метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, корективне мере
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма
- објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања
- праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, корективне мере
- студентско организовање и учешће у одлучивању

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

д) Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Анкете студената о процени услова и организације студијских програма

Прилог 8.4. Анкете студената о процени објективности оцењивања

Прилог 8.5. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

Упутства за примену стандарда 9:

- 9.1 Високошколска установа обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.
- 9.2 Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима, који су унапред познати и објављени.
- 9.3 Високошколска установа доноси општи акт о уџбеницима. У складу са тим општим актом, установа систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.
- 9.4 Високошколска установа обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица, као и опремом за рад.
- 9.5 Високошколска установа систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда.
- 9.6 Високошколска установа обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему.
- 9.7 Број запослених у библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.
- 9.8 Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.
- 9.9 Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунском центру.
- 9.10 Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

Упутство за припрему документације за стандард 9:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 9

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Високошколска установа анализира квалитет уџбеника, литературе, библиотеке и информатичке подршке. Посебно анализира документе и мере којима је дефинисана издавачка делатност, наставна и друга литература, утврђен минимум стандарда квалитета уџбеника и прописана обавеза провере квалитета уџбеника. Високошколска установа документује да обавља редовну периодичну евалуацију квалитета уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса. У случају потребних унапређења овог стандарда, институција прилаже план акција како би одговорила на постављене захтеве. Високошколска институција описује библиотечки фонд и одговарајућу опремљеност у области информатичких технологија које доприносе квалитету наставе.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему
- покривеност предмета уџбеницима и училима
- структуру и обим библиотечког фонда
- постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа)
- број и стручну спрему запослених у библиотеци и другим релевантним службама
- адекватност услова за рад (простор, радно време)

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

д) Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској институцији

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Попис информатичких ресурса.

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за

ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.	
Упутства за примену стандарда 10:	
10.1	Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су утврђени општим актом високошколске установе у складу са законом.
10.2	Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола су утврђени општим актом високошколске установе, у складу са законом.
10.3	Високошколска установа систематски прати и оцењује организацију и управљање високошколском установом и предузима мере за њихово унапређење.
10.4	Високошколска установа систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада; посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима.
10.5	Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актом високошколске установе и доступни су јавности.
10.6	Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења.
10.7	Високошколска установа обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију.
10.8	Установа обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.
Упутство за припрему документације за стандард 10:	
<u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 10</u>	
а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10	
Високошколска установа анализира општа акта којим су регулисане основне надлежности, поступак и начин рада органа пословођења, органа управљања, Студентског парламента и стручних служби. Приказује се и разматра структура организационих јединица високошколске установе, као и делатност стручних служби кроз које се остварује ненаставна подршка. Високошколска установа документује да обавља редовну периодичну евалуацију процене квалитета рада органа управљања и рада стручних служби и да по потреби доноси предлог мера за унапређење квалитета њиховог рада.	
б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:	
-дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа -дефинисаност организационе структуре -праћење и оцењивање квалитета управљања институцијом, мере за унапређење -праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, мере за унапређење	

- дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља
- доступност релеватних информација о раду стручних служби и органа управљања
- перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

д) Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Статут високошколске јединице

Прилог 10.2. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.3. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Упутства за примену стандарда 11:

- 11.1 Високошколска установа поседује примерене просторне капацитете: учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и слично за квалитетно обављање своје делатности.
- 11.2 Високошколска установа поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија.
- 11.3 Високошколска установа континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.
- 11.4 Високошколска установа свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.
- 11.5 Високошколска установа у свом саставу поседује најмање једну просторију опремљену савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање ЦД и ДВД материјала).

Упутство за припрему документације за стандард 11:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 11

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Високошколска установа показује да поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет

простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената
- адекватност техничке лабораторијске и остале опреме
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената
- рачунарске учионице

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

д) Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионе, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Прилог 11.1 Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

Упутства за примену стандарда 12:

- 12.1 Високошколска установа има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката, уметничких и професионалних активности.
- 12.2 Извори финансирања високошколске установе могу бити:
- средства која обезбеђује оснивач;
 - школарине;
 - донације, поклони и завештања;
 - средства за финансирање научноистраживачког, уметничког и стручног рада;
 - пројекти и уговори у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
 - накнаде за комерцијалне и друге услуге;
 - оснивачка права из уговора са трећим лицима;
 - и други извори, у складу са законом.
- 12.3 Високошколска установа самостално планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем

временском периоду. 12.4 Високошколска установа обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употреба финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрач ун који усваја савет.
Упутство за припрему документације за стандард 12: <u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 12</u> а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12 Високошколска институција описује процесе финансирања и имплементације буџета. Прилаже доказе да су процеси финансирања јасно дефинисани и транспарентно документовани. Високошколска институција коментарише своје сопствене изворе финансирања као и удео средстава из ових извора. Установа посебно описује начин финансирања истраживања и наставе. Институција има вишегодишњи план финансирања сопствених активности. У оквиру тог плана, буџетирани и стварни трошкови сваког студијског програма и целе институције се периодично структурирају и документују. Институција анализира евентуална одступања и документује да доноси одговарајуће мере за побољшање овог стандарда. б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената: -извори финансирања -дугорочно обезбеђење финансијских средстава за наставу, научноистраживачки, уметнички и стручан рад. -финансијско планирање и одлучивање -јавност начина употребе финансијских средстава ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12
д) Показатељи и прилози за стандард 12 Прилог 12.1. Финансијски план Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.
Упутства за примену стандарда 13: 13.1 Представници студената су чланови комисије за обезбеђење квалитета високошколске установе.

13.2	Студенти на одговарајући начин дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе.
13.3	Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Високошколска установа је обавезна да организује и спроведе анкету и да њене резултате учини доступним јавности и укључи их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета.
13.4	Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.
Упутство за припрему документације за стандард 13: <u>Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 13</u> а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13 Високошколска установа описује начине на који су студенти укључени у процесе процене и унапређења квалитета и то документије одређеном документацијом и усвојеним извештајима. Установа посебно анализира поступке и корективне мере у случају не испуњавања стандарда у областима које се проверавају у процесу самовредновања, а које су процењиве од стране студената. б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената: -учешће студената у телима за обезбеђење квалитета -учешће студената у самовредновању -студентска евалуације институције, студијских програма, наставе ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13	
д) Показатељи и прилози за стандард 13 Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета Прилог 13.1. Анкете студената	

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.
Упутства за примену стандарда 14:

- 14.1 Високошколска установа обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета те установе.
- 14.2 Високошколска установа обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.
- 14.3 Високошколска установа обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.
- 14.4 Високошколска установа обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета.
- 14.5 Високошколска установа обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анектирања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године.
- 14.6 Са резултатима самовредновања високошколска установа упознаје наставнике и сараднике, путем катедри и стручних органа, студенте, преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

Упутство за припрему документације за стандард 14:

Упутство за припрему документације, анализу и процену стандарда 14

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Високошколска установа описује основне принципе рада у поступку систематског праћења и периодичне провере квалитета. Документује у којој мери су коришћени принципи у складу са стратешким опредељењем установе. Високошколска институција анализира постојећу инфраструктуру за систематско праћење и обезбеђење квалитета. Наводи облике сарадње и начине размене информација са другим високошколским установама које остварују добре резултате у едукацији студената и у истраживању. Високошколска институција указује на принцип јавности у раду у оквиру систематског праћења и периодичне провере квалитета .

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета
- постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета
- редовна повратна информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената
- усаглашавање са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству
- периодичност процеса прикупљања податаке о квалитету

-јавност резултата о процени квалитета

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

д) Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 Информације присутне на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну провера квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске институције

